

ГЕТЕ-ІНСТИТУТ – МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІСТЬ

Постановка проблеми. Завдяки педагогічній співпраці та активній участі у розробці навчальних програм, планів і підручників, завдяки різноманітним пропозиціям у підготовці та підвищенні кваліфікації вчителів німецької як іноземної, Гете-Інститут має безпосередній вплив на виникнення або модифікацію концепцій вивчення та викладання іноземної мови згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти. На відміну від традиційних лекцій, практичних і семінарських занять, активні форми й методи навчання на заняттях Гете-Інституту дозволяють наблизити навчальний процес до реальності.

Метою статті є ознайомлення викладачів, науковців, студентів з історією Гете-Інституту, його структурою та завданнями, а також із особливостями методики навчання німецької мови та інноваційними технологіями навчання, які сприяють формуванню іншомовної компетенції слухачів Гете-Інститутів, Гете-центрів та Центрів вивчення німецької мови, оскільки передовий досвід Гете-Інституту недостатньо вивчений, але заслуговує на увагу.

Виклад основного матеріалу. Гете-Інститут – це всесвітня мережа культурних центрів Федеративної Республіки Німеччина, що популяризує вивчення німецької мови за кордоном і підтримує міжнародну співпрацю в культурній сфері, подає детальну інформацію про культурне, суспільне й політичне життя Німеччини. Мережа Гете-Інститутів, Гете-центрів, культурних товариств, читальних залів, екзаменаційних центрів та центрів вивчення німецької мови виконує центральні завдання культурної й освітньої політики за кордоном. Окрім того, Гете-Інститут виступає як партнер громадських і приватних культурних організацій, а також федеральних земель, міських муніципалітетів і господарчих підприємств [<http://www.goethe.de/ins/ua/kie/uun/ukindex.htm>].

Заснований 9 серпня 1951 року в Мюнхені, Гете-Інститут з 60-х років ХХ ст. є найбільшим відомим на міжнародному рівні посередником у німецькій зовнішній культурній політиці. За фінансової підтримки Міністерства закордонних справ, разом з іншими установами, такими як Інститут міжнародних культурних зв'язків у Штутгарті і Німецька служба академічних обмінів у Бонні, він сприяє формуванню образу сучасної Німеччини за кордоном. Окрім штаб-квартири у Мюнхені, у даний час мережа налічує близько 150 відділень у 93 країнах світу, завданнями яких є розвиток німецької культури та мови, а також 13 Гете-Інститутів у Німеччині, у яких німецьку мову вивчають іноземці [1].

Гете-Інститут є наступником «Німецької академії», яка була заснована у 1925 році у Мюнхені і займалася від початку свого існування підтримкою німецької меншини у східній, центральній та південній Європі. З 1930 року головним завданням установи була популяризація вивчення німецької мови за кордоном. Починаючи з 1948 року, Франц Тірфельдер (1896-1963), який виконував функції генерального секретаря Академії до 1937 року, прикладав багато зусиль щодо її відродження. Із створення західнонімецької держави стало зрозуміло, що зовнішня культурна політика буде існувати знову. Оскільки назва «Німецька Академія» була занадто обтяжена через асоціацію з нацистським періодом Німеччини, у 1951 міністерством закордонних справ і Баварією було прийняте рішення про заснування в Мюнхені «Гете-Інституту для популяризації вивчення німецької мови за кордоном». Це, у свою чергу, продовжило традицію, закладену в 1932 році у рамках однойменного відділу Німецької академії.

Спочатку функції Гете-Інституту обмежувалися підтримкою викладання німецької мови у Німеччині та за кордоном, яке розпочалося у 1952/53 роках, і підготовкою іноземних викладачів німецької мови. До кінця 1950-х років завдяки збільшенню

фінансової підтримки Міністерства закордонних справ, було створено близько 20 Інститутів за кордоном і 12 внутрішніх інститутів, у 1968 році розпочалася культурна діяльність Гете-Інституту. У період реформи зовнішньої культурної політики Федеративної Республіки, яка відбулася в 1959-63 роки, Гете-Інститут упродовж 1960-х років взяв на себе функції всіх інших державних міжнародних культурних установ. Таким чином коло завдань простягалось від підтримки вивчення мови до організацій виставок, лекцій, культурних турне тощо. Тому в 1961 р. назва «Гете-Інститут для популяризації вивчення німецької мови за кордоном» була змінена на «Гете-Інститут для популяризації вивчення німецької мови і культури за кордоном», а у 1976 році – «Гете-Інститут для популяризації вивчення німецької мови за кордоном і розвитку міжнародного культурного співробітництва» [3].

Нова сторінка в історії Гете-Інституту почалася у 1989-90 рр. із крахом комуністичних режимів у Східній Європі. Сфера дії Інституту поширилася на регіони, у яких німецька культура раніше була представлена східною Німеччиною. У 2000 році Гете-Інститут об'єднався з установою «Inter Nationes», яка була заснована 1952 року Міністерством закордонних справ у Бонні і завданням якої було забезпечення закордонних держав зокрема журналами, книгами і фільмами про Німеччину, і мав у 2001-2003 роках назву «Гете-Інститут Inter Nationes» [4].

Одним з основних напрямів роботи Гете-Інституту є викладання німецької мови як іноземної, проведення мовних курсів і екзаменів, розробка навчальних матеріалів, тестів та підвищення кваліфікації викладачів німецької мови. Крім того, у межах цієї галузі, Гете-Інститут бере участь у наукових дослідженнях та ініціативах мовної політики. Гете-Інститут є основним партнером в ініціативі «Школи: Партнери майбутнього».

Ініціатором проекту «Школи: партнери майбутнього» став колишній Федеральний міністр закордонних справ Франк-Вальтер Штайнмайєр. Мета цього проекту полягає у створенні мережі як мінімум зі 1000 шкіл-партнерів по всьому світу та у пробудженні інтересу молодих людей до сучасної Німеччини та її суспільства. Проект координується Міністерством Закордонних справ та реалізується завдяки партнерству Центрального управління шкіл за кордоном, Гете-Інституту, Служби педагогічних обмінів та Німецької служби академічних обмінів. Мережа німецьких шкіл за кордоном та шкіл, які пропонують німецький мовний диплом, постійно розширюється. Крім того, зміцнюється кооперація між школами з метою подальшого закріплення німецької як іноземної мови у національних освітніх системах. Завдяки вибудовуванню жвавих та довготривалих зв'язків з Німеччиною, школи, їх учителі та учні спонукаються до вільного обміну думками та до співробітництва. Саме тому ініціатива пропонує школам широкий спектр діяльності – ініціатива сприяє постійному підвищенню кваліфікації як учнів, так і вчителів та розширює таким чином компетенцію молодих людей для навчання у Німеччині та для подальшого професійного життя. Для випускників німецьких шкіл за кордоном та шкіл-партнерів було підвищено удвічі число повних стипендій для навчання у Німеччині. Міжнародна програма призерів надає ще більше можливостей для іноземних учнів особисто познайомитися протягом декількох тижнів із Німеччиною. Від Гете-Інституту школи отримують підтримку при впровадженні німецької мови як шкільного предмету або розширенні його викладання. Гете-Інститут пропонує вчителям методико-дидактичні курси з підвищення кваліфікації та мовні курси, а також оснащує школи сучасними матеріалами для вивчення та викладання та матеріалами з країнознавства, які передбачають можливість використання мультимедійних технологій. Окрім того, Гете-Інститут у рамках ініціативи направляє з всьому світу для підтримки шкіл-партнерів експертів з викладання [<http://www.goethe.de/ins/ua/kie/uun/uk4451542.htm>].

Іншим ключовим завданням інституту є культурне співробітництво з іншими країнами у таких галузях, як література, музика, театр, кіно, танці, переклад. Гете-Інститут переконаний, що культурне життя та мистецтво мають вирішальний вплив на розвиток країни. Художники, учені й діячі культури є співавторами соціальних змін. Таким чином,

Ґете-Інститут відіграє важливу роль у культурній політиці та співробітництві Німеччини та іноземних держав. Він підтримує у приймаючій країні артистів, художників, учителів і вчених у повній мірі для надання їм можливості розкрити свої навички і творчий потенціал. Як активний посередник німецької культури, Ґете-Інститут розробив методологічні та міжкультурні компетенції для створення культурної інфраструктури у країнах-партнерах та їх підтримки. Довіра є основою партнерських відносин, які Ґете-Інститут підтримує із 83 країнами.

Ґете-Інститут з його діяльністю – викладанням німецької мови, наданням інформації про актуальні тенденції та культурним співробітництвом – завжди проводив і проводить активну діяльність у галузі культури, у вузькому і в широкому сенсі. Наразі завдяки європейській та німецькій політиці створений фундамент для поєднання економічного і культурного співробітництва. Заходи для підвищення кваліфікації менеджерів культури, журналістів і видавців, музейних педагогів та бібліотекарів, діячів у таких галузях як музика, театр, кіно та література спрямовані на передачу знань, кваліфікацію молодих фахівців у їх професії та інтенсивний обмін між митцями і зміцнення існуючих мереж.

Арт-проекти, театральні та кінофестивалі надають можливість для обміну думками між працівниками культури країн-партнерів і всесвітньо відомими митцями. Ґете-Інститут активно сприяє відкритому, самосвідомому обговоренню інших понять, цінностей і світоглядів [1]. Наступне основне завдання полягає у наданні детальної інформації про культурне, суспільне й політичне життя Німеччини, у тому числі за допомогою бібліотек, інформаційних центрів, дискусійних форумів, різноманітних друкованих, аудіо-і відео-публікацій. Таким чином заохочуються міжнародні дискусії з ключових питань глобалізованого суспільства.

Ґете-Інститут в Україні поставив перед собою такі завдання:

- виступати посередником та співучасником у німецько-українському діалозі у культурній та освітній сферах;
- сприяти зростанню й підтримці інтересу до Німеччини;
- надавати інформацію про Німеччину;
- сприяти вивченню німецької мови в Україні;
- підтримувати діалог між Європою та східноєвропейськими культурами [<http://www.goethe.de/ins/ua/kie/>].

Ґете-Інститут пропонує диференційовану програму мовних курсів. Починаючи з курсів для початківців аж до найвищого рівня згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти слухачі займаються мовою за комунікативними методиками, готуючись до центральних іспитів Ґете-Інституту.

Німецька мова вивчається з автентичними текстами та аудіозаписами, у комунікативних ситуаціях, із сучасними підручниками та із застосуванням додаткових актуальних матеріалів, що відповідають меті та темі заняття.

Наприклад, успішне складання іспиту «Ділова німецька мова» Prüfung Wirtschaftsdeutsch International (PWD) служить підтвердженням того, що фахівець може належним чином порозумітися у повсякденних професійних ситуаціях та адекватно реагувати. Іспит відповідає п'ятому рівню (C1) відповідно до шестирівневої шкали вмінь та навичок Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Після успішної здачі іспиту (майбутній) фахівець зможе, наприклад:

- розуміти складну усну та письмову інформацію німецькою мовою та компетентно висловлюватися в усній та письмовій формі на професійні та наукові теми,
- опрацьовувати широкий мовний спектр комплексних і фахових складних автентичних усних і письмових текстів наукової тематики;
- коректно, відповідно до ситуації та диференційовано висловлюватися німецькою мовою на професійні та наукові теми,
- належним чином здійснювати ділове письмове листування тощо [<http://www.goethe.de/ins/ua/kie/lrn/prf/pwd/ukindex.htm>].

На сайтах Гете-Інституту пропонується ціла низка методично-розроблених матеріалів, які можуть бути використані на заняттях у школах, у ВНЗ та у самостійній роботі студентів, оскільки містять усі необхідні пояснення [<http://www.goethe.de/lrn/duw/auf/sta/deindex.htm>].

На Інтернет-сайтах Гете-Інституту також представлені можливості застосування ресурсів Веб 2.0 у навчальному процесі, які відповідають сучасному етапові розвитку інтерактивних технологій. Наприклад, сайт <http://www.goethe.de/frm/deindex.htm> містить інтерактивні вправи, ігри, підкасти, відеоматеріали, програмне забезпечення для сучасних пристроїв для комунікації, що уможлиблює всім бажаючим вивчення німецької мови у цікавий, сучасний, ефективний спосіб.

Окрім актуальних матеріалів для вивчення мови, пропонуються також різноманітні матеріали для викладачів німецької мови, які можуть стати в нагоді у підготовці до занять та самоосвіти, покращення знань мови та методичних компетенцій. Заслужують уваги пропозиції Гете-Інституту для заочного навчання викладачів за певними темами з методики навчання німецької мови, а також заочні курси для формування або покращення вмінь викладачів німецької мови користуватися ресурсами мережі Інтернет для пошуку інформації, організації та проведення Інтернет-проектів, умінь застосування фільмів, під-та відеокастів, веб-квестів на заняттях з німецької мови та ін.

The screenshot shows the Goethe Institute website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Mein goethe.de', 'Kontakt', 'Über uns', 'Presse', 'RSS', 'Mobil', 'Shop', and 'Index'. A search bar is located on the right. Below the navigation bar, there is a menu with categories: 'Start', 'Künste', 'Gesellschaft', 'Wissen', 'Deutsch lernen', 'Deutsch lehren', and 'Netzwerk'. The main content area is titled 'Deutsch üben im Web: Aufgaben für Stufen A1–A2'. It features a sidebar on the left with a 'Deutsch lernen im Web' section containing links to 'Lernabenteuer Deutsch', 'Vokabeltrainer -App', 'Aufgaben', 'Stufen A1–A2', 'Stufen B1–B2', 'Stufen C1–C2', 'Lesen und schauen', 'Chat, Foren, E-Mail', and 'Externe Links'. The main content area includes several activity cards: 'Mein Weg nach Deutschland' (a website for learners with videos and games), 'Der Sportreporter-Check' (a test for sports reporters), 'Sie können kein Deutsch – sind Sie da ganz sicher??' (online games to test German skills), and 'Sport und Deutsch' (learning about German sports stars). On the right side, there are two additional boxes: 'Barrierefreie Prüfungstrainings' (online practice tests for A1-C1) and 'Link-Tipps' (links to 'JETZT Deutsch lernen', 'Kaleidoskop', 'SchulWeb: Deutsche Schulen weltweit', 'Testen Sie Ihr Deutsch', and 'Deutsche Welle').

Mein goethe.de | Kontakt | Über uns | Presse | RSS | Mobil | Shop | Index

Suchen

Start | Künste | Gesellschaft | Wissen | Deutsch lernen | **Deutsch lehren** | Netzwerk

Start > Deutsch lehren > DaF-Materialien

Deutsch lehren: DaF-Materialien

- Fortbildung
- KomBiOn
- **DaF-Materialien**
- Deutsch für den Beruf
- Landeskunde
- Lernerprojekte
- Fachzeitschriften
- Frühes Fremdsprachenlernen
- Lernen mit digitalen Medien
- Methodik und Didaktik
- Werbung für Deutsch
- Sprachpolitik
- Veranstaltungen
- Externe Links

Die hier vorgestellten Materialien für Deutsch als Fremdsprache behandeln methodische und didaktische Aspekte des Deutschunterrichts und sind daher für alle Deutschlehrer interessant. Lern- und Übungsmaterialien finden Sie unter „Deutsch lernen“.

Newsletter „Deutschlehrer-Info“:
Ein kostenloses monatliches Service-Angebot der Deutschen Welle und des Goethe-Instituts.
► [Abonnieren](#)

Goethe-Institut Shop: Lehr- und Lernmaterialien
Bestellen Sie Literatur, CDs und DVDs für den Deutschunterricht

GERMAN
Hilf GERMAN bei seiner Mission, die deutsche Sprache zu retten: Mach dich bereit und werde Filmstar im neuen Trailer „GERMAN – One word is not enough“!

SprachenQuests – Internet-Recherchen für den DaF-Unterricht
Ihre Schüler organisieren eine Hochzeit, entwerfen einen Stadtführer, erstellen eine Produktanalyse und bestimmen neue Weltwunder.

Lernabenteuer Deutsch

App mit einem spannenden Abenteuerspiel zum Deutschlernen

Lingo-Mit-mach-Web

Früh übt sich: Das Medienpaket Lingo stellt DaF-Materialien für den Unterricht mit Kindern zwischen sechs und zwölf Jahren bereit

Grundfertigkeiten DaF

Deutschunterricht planen, Grammatik lehren und lernen, Fertigkeiten trainieren

Neue Fernstudienkurse

intensive Fortbildung zu

Висновки. Завдяки педагогічній співпраці та активній участі у розробці навчальних програм, планів і підручників, завдяки різноманітним пропозиціям у підготовці та підвищенні кваліфікації вчителів німецької як іноземної, Гете-Інститут має безпосередній вплив на виникнення або модифікацію концепцій вивчення та викладання іноземної мови. Вивчення досвіду цієї інституції та його застосування на заняттях з німецької мови у ВНЗ є необхідним для формування іншомовної комунікативної компетенції майбутніх фахівців.

Література:

1. Goethe-Institut: <http://de.wikipedia.org/wiki/Goethe-Institut>.
2. Michels E. Goethe-Institut // [Електронний ресурс]: Historisches Lexikon Bayerns. – Режим доступу: http://www.historisches-lexikon-bayerns.de/artikel/artikel_44721.
3. Michels E. Von der Deutschen Akademie zum Goethe-Institut. Sprach- und auswärtige Kulturpolitik 1923-1960. – München: Oldenbourg Verlag, 2005. – 266 S.
4. Kathe S. Kulturpolitik um jeden Preis. Die Geschichte des Goethe-Instituts von 1951 bis 1990. – München: Meidenbauer, 2005. – 525 S.

У статті представлені історія Гете-Інституту, окреслені його структура та завдання, а також особливості методики навчання німецької мови та інноваційні технології навчання, які сприяють формуванню інішомовної компетенції слухачів мережі Гете-Інститутів.

Ключові слова: Гете-Інститут, інноваційні технології навчання.

В статье представлены история Гёте-Института, культурного института ФРГ, описаны его структура и задания, а также особенности методики обучения немецкому языку и инновационные технологии обучения, с помощью которых формируется иноязычная коммуникативная компетенция.

Ключевые слова: Гёте-Институт, инновационные технологии обучения.

The article deals with the history of the Goethe-Institut as the cultural institute of the Federal Republic of Germany with a global reach. Its structure and aims, innovative technologies of teaching and studying German as a foreign language are presented.

Keywords: Goethe-Institut, innovative technologies of teaching.